हिलिहाङ गाउँपालिका

गाउँसभा

गाउँपालिका अध्यक्ष श्री समर बहादुर अधिकारीद्वारा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

मितिः २०८० असार १० गते

यस गरिमामय गाउँसभामा उपाध्क्ष ज्यू, सभासचिव ज्यू, सम्पुर्ण सभासदस्य ज्यूहरु, अधिकृत तथा कर्मचारीहरु, उपस्थित सञ्चारकर्मीहरु एवम् सरोकारवाला निकाय तथा अन्य उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु ।

१. नेपाली जनताको वलिदानीपूर्ण संघर्षबाट स्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको संस्थागत विकास र वि.सं. २०७२ सालमा जारी भएको नेपालको संविधानले गरेको राज्य पुर्नसंरचनापछि स्थापित तीन तहको सरकार मध्येको एक स्थानीय सरकारको रुपमा हिलिहाङ गाउँपालिकाको गाउँसभाको चौधौँ अधिवेशनमा तपाईं सम्पूर्णमा हार्दिक स्वागत गर्दछु। स्वतन्त्रता र स्वायत्तताको लागि भएको जनक्रान्ती, सशस्त्र संघर्ष र विभिन्न समयको जनआन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्ने सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

२. जनताको प्रत्यक्ष सहभागिता रहने स्थानीय सरकारको प्रमुखको रुपमा आफ्नो अमूल्य मत दिई निर्वाचित गराउनु हुने गाउँसभाका सबै सदस्यहरुलाई गाउँपालिकाको विकासमा जोडिने अवसर दिनुभएकोमा सबै गाउँपालिकाबासीहरुमा हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

३. प्रथम निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुबाट गाउँपालिका विकासका लागि बसालेको जगमा इट्टा थप्दै निर्वाचनका बेला गरिएका प्रतिवद्धता अनुरुप गाउँपालिकाको समग्र विकास गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारीलाई पूरा गर्ने दायित्व अनुरुप हाल हामी अहोरात्र खटिएको जगजाहेरै छ । उपलब्ध साधन श्रोत, संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको अनुदान, गाउँपालिकाको आफ्नै आन्तरिक आयश्रोत, कर्मचारी प्रशासन र सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीहरुको न्यानो साथ एवम् विभिन्न दातृ संघ/संस्था तथा निकायसँगको सहकार्यको साथमा मतदाताहरुले सुम्पिएको यो ऐतिहासिक जिम्मेवारीलाई पूरा गर्ने प्रतिवद्धता पुन: व्यक्त गर्दछु।

४. देशको विद्यमान आर्थिक तरलताको प्रभावबाट हामी पनि अछुतो छैनौँ यसैबिच चौपायहरुमा महामारीका रुपमा देखिएको लम्पी स्किन रोग तथा बाढी पहिरो आदि जस्ता प्रकोपहरुसँग हामी निरन्तर जुधिरहेका छौँ । यद्यपि सीमित स्रोत साधनको समुचित परिचालन गरी समयस्याको समाधान तथा पुर्नउत्थानका प्रयासहरु जारी राख्दै आगामी चार वर्षभित्र देशकै नमूना पूर्वाधारयुक्त पालिकाको रुपमा यस हिलिहाङ गाउँपालिकाको विकासको गतिलाई अघि बढाउने प्रण गर्दछु।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

५. अब म हिलिहाङ गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम तपाईंहरु समक्ष पेश गर्दैछु । यी नीति तथा कार्यक्रम नेपालको संविधानको भाग ४, धारा ४९, ५० र ५१ अनुसार राज्यले तय गरेको निर्देशक सिद्वान्त, नीति तथा दायित्वलाई पूरा गर्ने एक तहको रुपमा स्थानीय तह रहेको यथार्थलाई स्वीकार गर्दैँ प्रस्ताव गरिएकोछ ।

६. नेपालको संविधान, दिगो विकास लक्ष्य, पन्ध्रौ आवधिक योजना, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, प्रदेश सरकारको नीति तथा प्रदेश सरकारको आवधिक योजना, स्थानीय तहको विगतका नीति तथा कार्यक्रम र हालसम्म प्राप्त उपलब्धि तथा अनुभव, हिलिहाङ गाउँपालिकाको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना, श्रोत साधनको उपलब्धता, यस स्थानीय तहको आवश्यकता एवम् नागरिकको माग र चाहनालाई मध्यनजर गर्दै स्थानीय सरकारले यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरेको छ ।

७. स्थानीय तहको निर्वाचनका बेला हिलिहाङ गाउँपालिकालाई देशकै नमूना पूर्वाधार सहितको स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापित गर्ने परिकल्पनालाई साकार पार्न आवश्यक पूर्वाधार निर्माण र सेवाक्षेत्रमा सुधारलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखी नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गरेको छु । चुनावी घोषणापत्रमा समावेश गरिएका सबै विषय यसै वर्षको कार्यक्रममा समेट्न नसकिए पनि परिकल्पना अनुरुप नीति निर्माण गरी पूर्वाधार र वातावरण तयार गर्दै जानेगरी नीति तथा कार्यक्रम निर्माणलाई जोड दिइएको छु ।

८. आगामी आर्थिक वर्षको हिलिहाङ गाउँपालिकाको समग्र विकास पूर्वाधार निर्माण र प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्न बृहत सुझाव संकलन, पालिका तथ्यांक संकलन एवम् प्रोफाइल निर्माण गर्ने कामलाई अघि बढाइनेछ । प्रथम कार्यकालमा निर्मित हिलिहाङ गाउँपालिकाको पाँच वर्षे आवधिक विकास योजनाको प्रगति समीक्षा गर्दै दीर्घकालीन र अल्पकालीन योजना प्राथमिकीकरण गरी सिलसिलाबद्ध विकास अभियान सञ्चालन गर्ने गरी वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तय गरिएको छ।

९. हिलिहाङ गाउँपालिकाको ७ वटै वडाहरुमा विकासका पूर्वाधार निर्माण गरी चुस्त स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न विभिन्न विषयमा प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ।

उपस्थित सभा सदस्यहरु,

अब म चालु आ. व. २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट प्राप्त केही उपलब्धिहरु संक्षेपमा उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

१०.गाउँपालिकाको विकासका लागि पूर्वाधारका हिसाबले व्यापक समस्याहरु विद्यमान रहेता पनि हिलिहाङ गाउँपालिकाको दोस्रो निर्वाचित जनप्रतिनिधिका रुपमा हामीले सेवा प्रवाह र पूर्वाधार विकासमा उल्लेख्य उपलब्धि हासिल गरेका छौँ । गाउँपालिकाको यातायात क्षेत्रको समग्र विकासका लागि सडक गुरुयोजना निर्माण गरी ठोस कार्ययोजनाका साथ हामी अघि बढेका छौँ। यसका साथै संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट कार्यन्वयनका चरणमा रहेका सडक योजना समयमा नै सम्पन्न हुने गरी निरन्तर समन्वय,सहकार्य तथा सहजीकरण गरेका छौँ।

११.निर्वाचित भए लगत्तै पालिकाको शासन सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त राख्नका लागि अस्थायी प्रशासकीय भवन निर्माणकार्य सञ्चालन गरिएकोमा हाल सम्पन्नको अवस्थामा रहेको छ । यसै गरी १ नम्बर वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भई कार्य सञ्चालनमा आएको छ भने ५ नं वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भई सेवा सञ्चालनका लागी तयारी अवस्थामा छ ।

१२. कर्मचारी प्रशासन सुधार तथा प्रदेश लोकसेवा आयोगको समन्वयमा अधिकृत तथा कर्मचारीहरु पदपूर्तिको काम गरेका छौँ। यससँगै वडा कार्यालयहरुमा वडासचिव लगायत आवश्यक कर्मचारीहरुको पदपूर्ति गर्नका लागि थप जनशक्ति माग गरेका छौँ। स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुधारका लागि सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई ,स्वास्थ्य संस्थाहरुमा दरबन्दी अनुसारको पदपूर्ति, पूर्ण खोप कार्यक्रम

सञ्चालन गरी पूर्ण खोप सुनिश्चित पालिका घोषणा गरिएको छ । यसैगरी सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा न्यूनतम आवश्यक औषधि तथा उपकरणको प्रबन्ध गरिएको छ ।

१३.सेवा प्रवाहमा चुस्तता, पूर्वाधार विकासमा उल्लेख्य प्रगति, आवश्यकता र मागको सिद्धान्तमा आधारित बजेट व्यवस्थापन गर्दै स्थानीय सरकारको संस्थागत संरचना विकासमा हामीले यो वर्षमा नतिजामुखी परिणाम हासिल गरेका छौँ । हिलिहाङ दरबार निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने प्रशासकीय भवनको निर्माणका क्रममा देखिएको कानुनी समस्या समाधान गरीएको छ । स्थानीय सरकारको नियमित बजेट भन्दा थप बजेट विभिन्न श्रोत, साझेदारहरु र दातृ निकायबाट प्राप्त गरी हामीले पालिकालाई समृद्धि र समुन्नतितर्फ अघि बढाएका छौँ।

१४.शैक्षिक गतिविधिलाई नियमित गर्नका लागि यसै वर्षबाट वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण गरी लागू गर्ने चरणमा रहेको छ । प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षा सबलीकरण तथा सबैको पहुँच कायम हुने गरी १० वटा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरु थप भई सञ्चालनमा रहेका छन् ।

१५.विद्यालयहरुमा पुस्तकालय निर्माण, विज्ञान प्रयोगशालाको निर्माण गर्नुका साथै यसै वर्षबाट सिरिजंग मा.वि. गोपेटारमा प्राविधिक शिक्षाको पठन पाठन शुरु गरेका छौँ। विद्यालयको पठन पाठन तथा परीक्षा प्रणालीमा सुधार ल्याउन निरन्तर अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण प्रणालीमा जोड दिएका छौँ । विद्यार्थी संख्य न्यून भएका समुदायमा आधारित बालबिकास केन्द्रहरुलाई विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्रमा परिणत गरी थप व्यवस्थित र मजबुत पार्दै लगिएको छ ।

१६. पालिकाबासीको अपेक्षा र महत्वकांक्षा असीमित छ, तथापि हामीले पहिलो वर्ष गरेका काम, बजेट विनियोजन र कार्यान्वयनको परिणाम मापनयोग्य बनेकोछ। स्थानीय मामिलामा विज्ञ, देशका प्रतिष्ठित विज्ञहरु र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको स्वमूल्यांकन मानकमा हिलिहाङ गाउँपालिकाले राम्रो अंक प्राप्त गरी हामी हिलिहाङबासीलाई गौरवशाली बनाएको छ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

१७.सेवा प्रवाहमा चुस्तता, पारदर्शिता सहित जनप्रिय कार्यक्रमहरु हामीले पहिलो वर्षको कार्यकालमा सुरुवात गरेका छौँ। विपद्मा तत्काल राहत उद्धार, कृषि, सहकारी र उद्यमीहरुलाई विशेष अनुदान सहितको सहायता कार्यक्रम, स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट निःशुल्क रुपमा यथेष्ट औषधि र ल्याब सेवा, शिक्षा क्षेत्रमा विशेष लगानी, सामाजिक संस्था, सहकारी, सामुदायिक, सांस्कृतिक, जातीय र धार्मिक संस्थाहरुलाई मागमा आधारित सहयोग, घुम्ती सेवा मार्फत टोलटोलमा सेवा सुविधा हामीले पहिलो वर्ष गरेको जनता सेवाको नमूना उदाहरण हुन् ।

१८.तिर्खामुक्त गाउँपालिकाको अवधारणमा बृहत खानेपानी आयोजना, लिफ्टिङ लगायतका खानेपानी आयोजना, विभिन्न आयोजनाका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) तयार गरी निर्माण शुरुवात हाम्रो पालिकामा सञ्चालनमा रहेको बृहत योजनाहरुमा पर्दछन् । पहिलो वर्ष पूरा हुन नसकेका सडक पूर्वाधारहरु, हिलिहाङबासीको घर घरमा खानेपानी सेवा, हिलिहाङ दरबार, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र आगामी वर्षहरुमा सम्पन्न हुने गौरवकायोजनाहरु हुन् ।

१९.गाउँपालिका भित्र पिउने पानी तथा सिँचाईको पहुँच नभएका टोल तथा बस्तीहरुमा खानेपानी ट्याङकी निर्माण तथा फुटकर पाइप वितरण गरिएको छ ।

२०.दिगो विकासको लक्ष्यको प्राप्ति तथा गरिबी निवारणका लागि चालु आ.व.मा लघु उद्यम विकास कार्यक्रममार्फत १३२ जनालाई सीप विकास तालिम साथै ७६ जना उद्यमीहरुलाई प्रविधि हस्तान्तरणको कार्य सम्पन्न गरिएको छ । यसै गरी विभिन्न वडाहरुमार्फत अल्पसंख्यक, दलित, महिला, आदिवासी जनजाती समुदायलाई सीपयुक्त बनाउदै लगिएको छ भने माझी समुदायको जीविकोपार्जनका लागि विभिन्न आयमूलक कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ ।

२१.आगामी चार वर्ष भित्रमा बजार क्षेत्रको नमूना व्यवस्थापन सहित व्यावसायिक प्रवर्द्धन र गाँउ वस्तीहरुमा उत्पादनमुखी कार्यक्रम मार्फत पालिकाबासीको आयआर्जनको बृद्धि गरी समृद्ध पालिका बनाउन सकिने योजना अबका प्राथमिकतामा पर्नेछन् । यसै गरी भूगोल अनुसारको फलफूल तथा तरकारी खेतीका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् ।

२२.अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य परीक्षण सहित परिचयपत्र वितरण शिविर सञ्चालन तथा जेष्ठ नागरिक दिवस तथा सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ भने मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य उपचार तथा पुर्नस्थापना समेतका कार्यहरु गरिएको छ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु

अब म आगामी वर्ष २०८०/८१ का लागि यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्दैछु ।

२३.यस पालिकालाई जिल्लाकै नमूना पूर्वाधारयुक्त पालिकाका रुपमा विकास गर्ने परिकल्पनालाई कार्यान्वयन गर्न दीर्घकालीन सोचका साथ आवधिक योजना निर्माण गरी योजनाबद्ध क्रियाकलाप अघि बढाइनेछ ।

२४.पूर्वसम्भाव्यता तथा सम्भाव्यता अध्ययन (Feasibility Study), वातावरणीय अध्ययन (IEE), विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) सम्पन्न भईसकेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

२५.स्थानीय महत्वका रुपान्तरणकारी विशेष आयोजना/कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई आयोजना तथा कार्यक्रमहरुमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

२६.लैंगिक उत्तरदायी बजेट, गरिबी न्यूनीकरण उन्मुख बजेट, जलवायु परिवर्तन बजेट मा विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।

२७.गरिबी न्यूनीकरण, सुशासन प्रवर्द्धन, वातावरण संरक्षण, लैंगिक समानता तथा समावेशी विकासमा सहयोग पुर्याउने आयोजना तथा कार्यक्रमहरुमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।

२८.दिगो विकासका लक्ष्यहरुलाई स्थानीयकरण गरी सम्बोधन हुने प्रकृतिका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुमा उच्च प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

२९.आर्थिक तथा सामाजिक रुपले पछि परेका वर्ग तथा समुदाय लक्षित रोजगारमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरुमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

३०.नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसूची - ८ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा स्पष्ट उल्लेखित गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारसँग सम्बन्धित क्षेत्रहरुमा प्राथमिकताका साथ वजेट विनियोजन गरिनेछ ।

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

३१.प्रत्येक वडाहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पहुँचमा स्वास्थ्यकर्मीहरुको व्यवस्थापन गरी स्वास्थ्य संस्थाहरुको भौतिक संरचनामा सुधार गरिनेछ।

३२. मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत सुरक्षित प्रसुति सेवामा बर्थिङ सेन्टरहरु लाई अझ गुणस्तरीय र व्यवस्थित बनाउदै जिरो होमडेलिभरी कार्य लाई प्रभावकारी गर्न सुत्केरी प्रोत्साहन लगाएत पोषण कार्यक्रम ल्याउने नीति लिएको छ ।

३३. प्रत्येक वडाका टोल टोलमा रहेको गाँउघर क्लिनिक र खोप क्लिनिक लाई अझ व्यवस्थित गरी नागरीकको आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुचँ बढाउने लक्ष्य राखिएको छ ।

३४.अति विपन्न नागरिक लाई स्वास्थ्य सेवाको सरल र सुलभ उपचारको लागि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।

३५.पोषण मैत्री पालिका निर्माणका लागि हिलिहाङ बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम मार्फत सबै शाखाहरु परिचालन गरी पोषण मैत्री वडा तथा पालिका घोषणाको तयारी गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३६.हिलिहाङ गाँउपालिका पूर्ण खोप पालिका घोषणा भै सकेको हुँदा आगामी दिनहरुमा १ बर्ष मुनिका सबै बालबालिकाहरुले पूर्ण खोप पाएको सुनिश्चितता गरी पूर्णखोप दिगोपनाका लागि कार्यक्रम अगाडि बढाउने नीति लिएको छ ।

३७.आधारभूत निशुल्क स्वास्थ्य उपचार सेवा पाउनु नागरिकको मौलिक हक भएकोले हिलिहाङ गाँउपालिकाका सबै नागरिकहरुले आवश्यक पर्ने ल्याव परीक्षण सेवा तथा आधारभूत औषधि उपचार निशुल्क वितरणका लागि ल्याव केमिकल र औषधि खरिद तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पर्ने बजेट व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३८.कोभिड -१९ लागाएत बिभिन्न महामारी रोकथामको लागि आवश्यक कोष तथा कोभिड- १९ बिरुद्धको बुस्टर खोप सबैलाई लगाउने कार्य लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

३९.एक पालिका एक आधारभूत अस्पताल निर्माणको लागि गोपेटार प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्तरोन्नति गरी आधारभूत अस्पताल निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४०.सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम अन्तर्गत प्रत्येक वडाहरुमा निशुल्क भिडिओ एक्से कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारीरुपमा संचालन गरिनेछ ।

४१.एकीकृत उपचार प्रणाली अन्तर्गत आयुर्बेद उपचारमा नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४२. मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य कार्यक्रम तथा पोषण कार्यक्रम लाई प्रभाकारी बनाउन समुदायमा परिचालित सामुदायिक स्वास्थ्य महिला स्वंयम सेविकाहरुको मासिक खाजा खर्च लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४३.अपाङता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य शिक्षा तथा जीविकापार्जन तथा अपाङता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता विकासको लागि अपाङता रोकथाम तथा पुनस्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४४. निशुल्क गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा पाउनु नागरिकको मौलिक हक भएकोले पालिकाले सबै नागरिकलाई निशुल्क उपचारमा ल्याब सेवा उपलब्ध गराउन ल्याब केमिकल खरिदमा उचित बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै वडाहरुमा जेष्ठ नागरिक लक्षित मधुमेय, मुटुरोग लगायत नसर्ने रोगको परीक्षण तथा उपचार को व्यवस्था मिलाइनेछ।

४५. विगतका वर्षदेखि सञ्चालन गरिएको विपन्न घर परिवारहरूका विपन्न सुत्केरी आमासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

४६. स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट सेवा प्रवाहलाई मापन गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रको सामाजिक परीक्षण गरिनेछ।

शिक्षा सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

४७.स्थानीय तह स्तरीय आधारभूत तह कक्षा-८ उत्तीर्ण परीक्षा प्रणालीलाई थप वैज्ञानिक तथा व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाइनेछ ।

४८.विद्यालयको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्न बहु तह अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण नीति (Multi- Layer Monitoring and Supervision policy) तय गरिने छ, यसका लागि शिक्षक अभिभावक संघ , विद्यालय व्यवस्थापन समिति, वडाको उच्चतम कक्षा/तह संचालित विद्यालय, वडा समिति, शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा, गाउँशिक्षा समिति तथा गाउँपालिकालाई विशेष जिम्मेवार बनाइनेछ ।

४९.विद्यालयका प्र.अ. तथा IEMIS सम्बन्धी काम गर्ने शिक्षकहरुलाई आधुनिक सूचना प्रविधिमा क्षमता विकास गराई विद्यालय स्तरीय एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित, विश्वसनीय र प्रभावकारी बनाइदै लगिनेछ ।

५०.प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ता, सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालिका तथा विद्यालय कर्मचारीहरुको नेपाल सरकारले घोषणा   गरे बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक पुर्‍याउन स्थानीय तहबाट थप गरिएको तलबलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ ।

५१.न्यून दरबन्दी भएका सामुदायिक विद्यालयहरुलाई गाउँपालिकाबाट विगतमा नियुक्ति दिई हाल कार्यरत पालिका अनुदान शिक्षकहरुको तलब सुविधालाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिईनेछ ।

५२.पालिकाबाट सृजना गरिएका बालविकास केन्द्रहरुको अनुगमन गरी न्यूनतम विद्यार्थी संख्या पूरा गरेका बालविकास केन्द्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५३. निस्क्रिय रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुलाई क्रियाशील बनाई सेवा क्षेत्रभित्रको ताथ्याङ्क व्यवस्थापन लगायतका गर्ने कार्यमा समेत परिचालन गरिनेछ ।

५४. पालिका अन्तर्गत सञ्चालित संस्थागत विद्यालयहरुलाई अनुगमन गरी नियमन गरिनेछ ।

५५.संस्थागत विद्यालयहरुको विभिन्न सूचकका आधारमा वर्गीकरण गरी वैज्ञानिक ढङ्गले शुल्क निर्धारण गरिनेछ ।

५६.शिक्षा ऐन, शिक्षा नियमावली,शिक्षा नीति, निर्देशिकाजस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थामार्फत शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर नियमन एवम् प्रबर्द्धन गरिनेछ ।

५७.विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माण गर्न जोड दिइनेछ ।

५८.सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ । जसका लागि शिक्षक, अभिभावक, प्र.अ. जनप्रतिनिधहरु एवम् शैक्षिक सरोकारवाहरुसँग निरन्तर बैठक, छलफल तथा अन्तर्क्रियामा जोड दिइनेछ ।

५९.विद्यार्थीहरुको विद्यालय छोडने तथा कक्षा दोहोर्याउने दर न्यून गर्दै विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरुलाई विद्यालयमा ल्याई सिकाउने र टिकाउने रणनीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६०.विद्यार्थीहरुको अन्तर्निहित क्षमताको पहिचान र विकासका लागि विद्यालयहरुले प्रत्येक शुक्रवारलाई प्रतिभा प्रष्फुटन दिनको रुपमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

६१.न्यून विद्यार्थी भएका विद्यालयहरुलाई मर्ज तथा समायोजन र कक्षा घटाउनका लागि शिक्षा सरोकारवालाहरुसँग निरन्तर छलफल र समन्वय गरिनेछ ।

६२.विद्यार्थी तथा युवाहरुको खेल प्रतिभा पहिचान तथा विकास गर्न खेलकुद कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

६३.स्थानीय आदिवासी भाषाहरुको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन जोड दिइनेछ ।

६४.प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुलाई बाल अनुकूल शैक्षिक तथा खेल सामग्री व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

६५.आवश्यकता अनुसार विद्यालयहरूलाई शैक्षिक अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

६६.दलित, माझी र जोगी समुदायका अति विपन्न घरपरिवारका आधारभूत तहका विद्यार्थीहरूलाई पोशाक प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।

<u>कृषि तथा पशुपन्छी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम</u>

६७.प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत आ.व. २०७९/८० मा संचालन भएका नयाँ पकेटहरुलाई निरन्तरता दिईनेछ।

६८.गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुको तथ्याङ्क एकीकृत गर्न किसान सुचीकरण कार्यक्रम र कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

६९.खेतबारीमा प्राविधिक सेवा उत्पादनमा टेवा भन्ने नाराका साथ कृषि विकास कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा प्राविधिक सहयोग, प्रविधि प्रसार, आवश्यक समन्वय र सहजीकरणका लागि कृषि स्नताक प्राविधिक परिचालनलाई निरन्तरता दिईनेछ।

७०.स्थानीय स्तरमा प्रवाह हुने कृषि प्रसार सेवालाई सहज, सरल, पहुँचयोग्य, लागत प्रभावी, छिटो छरितो र गुणस्तरीय रुपमा उपलब्ध गराउन एक गाउँ एक कृषि प्राविधिकको अवधारणा अनुसार प्रत्येक वडामा कृषि प्राविधिकको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ।

७१.बैदेशिक रोजगारिबाट फर्किएका तथा स्वदेशमै कृषि उद्यमी बन्न चाहने युवाहरुलाई कृषि क्षेत्रमा आकर्षित गर्न युवा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

७२.बिभिन्न बालीहरुमा लाग्ने रोग किराहरुको समस्याहरु नियन्त्रणको लागि यस गाउँपालिकाबाट संचालन हुदै आएको आवश्यक पर्ने बाली संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

७३.बिषादीको सुरक्षित प्रयोगमा समुदायलाई अग्रसर गराउन र जैविक तथा वानस्पतिक बिषादीको उत्पादनमा स्थानीय रुपमा उपलब्ध हुने स्रोत साधनहरुको प्रयोग गरी दिगो कृषिको प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक तालिमको प्रबन्ध सम्पूर्ण वडाहरुमा गरिनेछ ।

७४.हिलिहाङ गाँ.पामा माहामारिको रुपमा फैलिदै आएको अमेरिकन फौजी किरा लगायत अन्य आकस्मिक रोग किराहरु सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम संचालन गरी रोग किराबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न सचेतना तालिम संचालन गरिनेछ ।

७५.विशेष कारणले कृषि विकास शाखाबाट लाभ लिन नसकेका कृषक/कृषक समुह/कृषि फर्म/कृषि उद्यमीहरुले गरिरहेको व्यवसायलाई व्यवसायिक र दिगोरुपमा संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार/समाग्री जस्ता विषयहरु सम्भाव्यता तथा आवश्यकता आधारमा तत्काल सम्बोधन गरी कृषि व्यवसायिकरणमा टेवा पुर्याउन मागमा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७६.स्थानीय माग र आवश्यकताको आधारमा स्वरोजगार बाट रोजगारी सिर्जना गर्न टोल टोलमा कृषक समुह गठन गरी युवा जनशक्तिलाई व्यवसायिक कृषि प्रणालीतर्फ थप आकर्षित बनाईनेछ ।

७७.कृषि उत्पादनमा बृद्धिका लागि उचित मलखाद तथा रसायनिक मलको आपूर्तिलाई सहज बनाईनेछ ।

७८.पशु नश्ल सुधार/कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका जनशक्ति परिचालन गरी सबै वडामा कृत्रिम गर्भाधान सेवा विस्तार गरिने तथा यस वर्ष कम्तीमा १००० पशुहरुलाई कृत्रिम गर्भाधान गराउने लक्ष्यका साथ आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

७९.पशुपलाक कृषकहरुको उत्पादन तथा उत्पादक्तव वृद्धि गर्न गाउँपालिकामा रहेका दर्तावाल डेरी फर्म/उद्योगहरु सम्बन्धी थप प्रोत्साहनमूखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

८०.विभिन्न माहामारीबाट पशुधनको मृत्यू भई कृषकलाई हुने आर्थिक क्षति न्यूनीकरण गर्न एक घर एक उन्नत पशु बीमा कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिनेछ ।

८१.पशुपन्छीहरुमा देखा पर्ने विभिन्न माहामारी रोग नियन्त्रण गर्न आवश्यक खोप तथा विभिन्न समस्यामा आधारित औषधिहरु प्रत्येक वडा पशु सेवा केन्द्रबाट निशुल्क रुपमा वितरण गर्ने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

८२.पशुपंक्षिहरुमा देखिने विभिन्न रोगहरुको उपचार क्षेत्रलाई प्रभावकारी बनाई आधुनिक पद्धति र विधिबाट सेवा प्रदान गर्न विभिन्न भेटेरिनरी औजार उपकरणहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

८३.पशुपालक कृषकहरुलाई पशुपंक्षिमा देखिने विभिन्न समस्याहरु बारे सचेत गराई माहामारीको अवस्था सृजित हुनबाट वंचित गराउन पशुपंक्षि रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणबारे सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

८४. कृषि तथा पशु सेवा केन्द्रमा कार्यरत प्राविधिकहरूले कृषकहरूको घर-खेतमा गई चौमासिक रूपमा कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्ने गरी निशुल्क रूपमा आवश्यक परामर्श सेवा दिने व्यवस्था गरिनेछ ।

घरेलु तथा लघु उद्यम

८५.गरिबी निवारण तथा उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरेरमात्र समृद्ध हिलिहाङ निर्माण सम्भव हुने यर्थाथलाई मनन गर्दै उद्यम विकासमा विशेष जोड दिईनेछ । यसका लागिगरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MEDPA) लाई निरन्तरता दिइनेछ भने लघु उद्यमीहरुलाई उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गराउन जोड दिदै स्थानीय स्तरमा उद्यम सञ्चालन गरी उत्पादन भएका वस्तुहरुको बजारीकरणमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।

रोजगार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

८६.प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत हिलिहाङ गाउँपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्र (E-MIS) मा दर्ता भएका श्रमिकहरूलाई, पूर्वाधार निर्माणका क्षेत्रमा १०० दिनको न्यूनतम ज्यालादारी सहित थप अन्य क्षेत्रमा पनि खटाउने गरिको योजना सहित प्रदेश, संघ सरकारसंगको साझेदारीको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

८७.श्रमिकहरूलाई निर्माण कार्यमा खटिंदा वा कार्य सम्पादनका क्रममा आवश्यक औजार उपकरण तथा सुरक्षाका सामाग्रीहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

८८.सीप विकास, क्षमता विकास, कृषि अनुदान तथा सबलीकणको माध्यमद्धारा स्वरोजगार बनाई उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्दै लगिनेछ ।

८९.स्थानीय तहबाट नागरिकलाई व्यवसायिक सीप विकास रोजगारी प्रवर्द्धन, उत्पादनशील रोजगारी सिर्जना, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन रोजगारीमा पदस्थापना स्वरोजगारी वैदेशिक रोजगारबाट फर्केकाहरुलाई पुन:एकीकरण आदि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रोजगार रणानीति तयार गरिनेछ ।

भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासी सम्बन्धमा

९०.भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरुको व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाले चालु आ व देखि सम्पादन गर्दै आएको कामकारवाहीहरुलाई थप प्राथमिकता दिँदै भूमिहीन दलित र सुकुम्बासीहरुलाई जग्गाधनी लालपूर्जा वितरण गर्न राष्ट्रिय भूमि आयोग सँग प्रभावकारी समन्वय गरिनेछ।

९१.हिलिहाङबासीलाई सहज अमिन सेवा प्रदान गर्ने गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गरिनेछ।

खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

९२.प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउन एक घर एक धाराको नीति अनुरुप गाउँपालिका भित्र सञ्चालित खानेपानीका आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताको साथ समयमै सम्पन्न गर्ने प्रवन्ध मिलाइनेछ।

९३.खानेपानी मुहानहरुको संरक्षण गरी खानेपानी अभाव भएका क्षेत्र, बस्तीहरुलाई स्वच्छ पिउने पानिको प्रबन्ध मिलाइनेछ।

९४.खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूलाई आवश्यकता अनुसार अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।

९५.गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्रका प्रमुख बजारहरुबाट उत्पादन हुने फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा सरसफाइको लागि आवश्यक बजेटको प्रबन्ध मिलाइनेछ।

महिला, बालवालिका तथा अपाङ्गता सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

९६.महिला समूह, समिति तथा सहकारीहरुलाई सक्रिय बनाउदै, अनुशिक्षण तथा नेतृत्व विकास कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी आयआर्जनमूलक सीप विकास तालिममा जोड दिइनेछ।

९७.लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोग सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

९८.बालक्लव सम्बन्धी नीति बनाई ,बालश्रम मुक्त बालमैत्री वडा घोषणा चरणवद्ध रुपमा गरिनेछ।

९९.अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य परीक्षण गरी परिचयपत्र वितरण शिविर, सञ्चालन तथा जेष्ठ नागरिक दिवस तथा सम्मानसाथै जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण गरिनेछ। दलित समुदायहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आयआर्जनमूलक सीप विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१००. हिलिहाङ गाउँपालिकाको गौरवको योजना सल्लेरी-सुभाङ-साम्रे-पञ्चमी गाउँपालिका केन्द्र हुँदै अमरपुर जाने मोटरबाटो सडक योजनालाई कालोपत्रे गर्न प्राथमिकतामा राखेर संघ तथा प्रदेश सरकारलाई आवश्यक पहल कदमी गरिनेछ ।

१०१. आगामी चार वर्षभित्र पालिकाका सबै वडा केन्द्रहरुमा पुग्नका लागि बाह्रमासे सडक संरचना निर्माण गर्न आर्थिक वर्ष २०८०/८१ देखि नै कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

१०२. हिलिहाङ गाउँपालिकाको गौरवका आयोजनाको रुपमा रहेको हिलिहाङ दरवारआगामी आ.व. भित्र निर्माण सम्पन्न गरी उक्त क्षेत्रलाई प्रमुख पर्यटकीयस्थलको रुपमा विकास गर्नका लागि गुरुयोजना समेत निर्माण गरिनेछ। मेची राजमार्गबाट उक्त क्षेत्रसम्म पुग्ने पक्की सडक निर्माणको कार्यलाई आगामी वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ ।

१०३. हिलिहाङ गाउँपालिका यातायात गुरु योजना बमोजिम गाउँपालिका भित्रका सडकहरुको प्राथमिकताकको आधारमा स्तरीकरण गरिदै लगिनेछ ।

१०४. हिलिहाङ गाउँपालिका भित्रका आवासीय, शैक्षिक, स्वास्थ्य, व्यापारिक तथा कार्यालय भवनहरु, बस्तीहरु, खानेपानी, बाटो जस्ता भौतिक संरचनाहरु सुरक्षित र जोखिम मुक्त तरिकाले निर्माण गर्न वातावरणीय प्रभावमूल्याङ्कनको कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाईने छ ।

१०५. मृदगां झर्ना, तीन छाँगे झर्ना, आगेजुङ गुम्बालगायत हिलिहाङ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरुको विकासका लागि डि. पि. आर. निर्माणलगायतका कार्य गर्नका लागि संघ तथा प्रदेशसँग समन्वय गरी क्रमश: पर्यटन पुर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।

१०६. हिलिहाङ गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनसम्म जोड्ने पक्की सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

१०७. आउँदो आर्थिक वर्ष भित्र ५ शैयाको हस्पिटल निर्माण सम्पन्न हुने गरी बजेट विनियोजन गरी यसै वर्ष सम्पन्न सेवा प्रवाह सुभारम्भ गरिनेछ ।

१०८. आगामी चार वर्षभित्र सबै वडा कार्यालय भवनहरु निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक प्रक्रियाहरु साथै बजेट व्यवस्थापनका लागि विभिन्न तहका सरकार तथा कार्यालयहरुसँग समन्वय तथा पहल गरिनेछ ।

१०९. ७ नम्बर वडाको प्रशासकीय भवन आगामी आ.व. भित्र निर्माण सम्पन्न हुने गरी बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै वडा नं २ स्थित सिंहपुर पशुपति मा.वि.को निर्माणाधीन भवन यसै आ.व.मा सम्पन्न हुने गरी बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।

११०. हिलिहाङ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक भौतिक पूर्वाधारहरूको संरक्षण एवं संवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।

१११. हिलिहाङ -६ स्थित जोरपोखरी खेलमैदानलाई सुबिधा सम्पन्न रंगशाला बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद ब्यबस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

११२. विकास र वातावरण बीच सन्तुलन कायम गर्न नीति लिइनेछ । वनको दिगो ब्यबस्थापन गरी आय वृद्धि, जीविकोपार्जन सुधार, वातावरण संरक्षण र वनविनाश तथा वनक्षयीकरण न्यून गरिनेछ।

११३. वन वातावरण संरक्षणका लागि समुदायको सहभागितामा वृक्षरोपण,मुहान संरक्षण, ढडेलो नियन्त्रण जस्ता कार्यहरु गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ । अर्थतन्त्रमा योगदान पुर्याउने गरी सामुदायिक वन व्यस्थापनलाई उत्पादन र रोजगारमूलक बनाउन थप कानून निर्माण गरी सहजीकरण गरिनेछ ।

११४. अबैधरुपमा सञ्चालित क्रसर उद्योगहरुलाई कानुनको दायरामा ल्याइनेछ। विपद नियन्त्रण तथा पुर्नस्थापनाका लागि विशेष कार्ययोजना बनाई कार्यन्वयनमा ल्याइनेछ ।

११५. हिलिहाङ गाउँपालिका भित्र सुख्खा क्षेत्र र पानीको मुहान संरक्षणका लागि कृत्रिम पोखरी निर्माणको लागि डि.पि.आर. निर्माण गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

११६. नेपालको संविधानको अनुसूचि ८ बमोजिम आफ्ना अधिकारक्षेत्रका विषयमा नीति तथा कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । दोस्रो स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन मार्फत भर्खरै निर्वाचित जनप्रतिनिधि र प्रदेश लोकसेवा आयोगबाट भर्खरै सिफारिस भई आउने कर्मचारीहरुको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने प्रकृतिका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

११७. जनउत्तरदायी स्थानीय सरकारको अनुभूति गराउन नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रामहरुलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै स्थानीय प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम र व्यवसायिक बनाउँदै आर्थिक एवं वित्तीय सुशासनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । सूचना सम्प्रेषणको लागि सूचना प्रविधिको विकास तथा उपयोगबाट सर्वसाधारणको सूचनामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।

११८. स्थानीयस्तरमा हुने विवाद निरुपण गर्न हरेक वडामा रहेका मेलमिलापकेन्द्रहरुलाई थप सुदृढीकरण गरिनेछ । गाउँपालिकाको न्यायिक समितिको र मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने किसिमका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

११९. करारमा नियुक्ति भई कार्यरत रहेका कर्मचारी तथा कार्यलय सहयोगीहरुको तलब सुविधालाई निरन्तरता दिइएको छ ।

१२०. पालिकाको वस्तुपरक अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्दै आवधिक योजना निर्माण गरी सोही बमोजिमका योजना तथा कार्यक्रमहरु, नीतिहरु तय गरिनेछ ।

१२१. युवायुवतीहरुलाई सार्वजनिक सेवामा प्रवेश गर्न उत्प्रेरित गर्ने उद्देश्यले लोकसेवा आयोग तयारी कक्षा सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यन्वयनका लागि सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु, अन्य सरकारी निकाय, राजनीतिक दलहरु, सामाजिक संघसंस्थाहरु, निजी तथा सहकारी क्षेत्र, साझेदार संस्था, नागरिक समाज लगायत सम्पूर्ण शुभेच्छुकहरुको सद्भाव, सहभागिता, साथ र सहयोग रहने पूर्ण विश्वास लिएको छु । नीति तथा कार्यक्रम तथ बजेट निर्माण र प्रभावकारी कार्यान्वयनमार्फत विकासका लक्ष्य हासिल गर्न रचनात्मक सहयोगको निरन्तर अपेक्षा राख्दै सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी एवम् सबै सरोकारवालाहरुमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । सबै पालिकाबासीको साथ सहयोगको अपेक्षा गर्दछु । धन्यवाद ।

प्रस्तुतकर्ता

समर बहादुर अधिकारी

गाउँपालिका अध्यक्ष एवम् सभाध्यक्ष

हिलिहाङ गाउँपालिका, पाँचथर

इति सम्वत् २०८० साल असार महिनाको १० गते रोज१ शुभम्